

BRIEF CIR
19.03.2020 r.

1. DOSTĘPNOŚĆ PRODUKTÓW, ŻYWNOŚCI I APEL DO ROLNIKÓW

Stanowisko MR:

- **Obecnie nie grożą nam problemy z zaopatrzeniem sklepów w towary rolno-spożywcze.**
- Polska jest jednym z największych producentów spożywczych w UE.
 - ✓ Zwiększyła wartość produkcji w tym obszarze w ostatnim dziesięcioleciu o blisko 70 proc., do poziomu ponad **230 mld zł** na koniec 2019 r.
- Był to jeden z najwyższych przyrostów spośród wszystkich unijnych gospodarek.
- **Aktualnie nie obserwujemy żadnych niepokojących tendencji w sektorze przetwórstwa art. spożywczych w związku z problemem epidemii koronawirusa.**
- **Branża przemysłowa w dalszym ciągu utrzymuje ok. 80-proc. poziom wykorzystania mocy produkcyjnych.**
 - ✓ potwierdza to stosunkowo wysoki poziom aktywności w branży, z drugiej wskazuje na istniejący potencjał do dalszego zwiększania produkcji w razie wystąpienia dodatkowego popytu.
- Wpływ koronawirusa na sektor handlu może znaleźć odzwierciedlenie w wysokości sprzedaży detalicznej.
 - ✓ Można oczekiwać, że sprzedaż towarów w pierwszym etapie będzie rosła (zakupy na zapas), a następnie może ulec zmniejszeniu się wskutek m.in. ograniczania wizyt w miejscach z dużą liczbą osób.
- Wg najnowszych danych w ostatnim tygodniu lutego, sprzedaż dóbr FMCG wzrosła o **17 proc.** w stosunku do analogicznego tygodnia 2019 r.
- **Sklepy reagują spokojnie, towar jest dostępny, a braki na półkach są regularnie uzupełniane.**
- Przedstawiciele Polskiej Izby Handlu oraz siedzi handlowych oceniają sytuację w obszarze handlu detalicznego jako stabilną.

Stanowisko MRiRW:

Żywność:

- Jesteśmy znaczącym producentem żywności w UE, a w niektórych segmentach także na świecie:
 - ✓ Polska należy do państw o dużym potencjale produkcji rolnej, tak dużym, że musimy eksportować, aby rolnictwo mogło się rozwijać.
- Żywności mamy pod dostatkiem. Zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego nieprzerwanie pracują.
- **Dzięki naszym rolnikom żywności w Polsce nie zabraknie:**
 - ✓ produkujemy więcej żywności niż jest w stanie wchłonąć rynek wewnętrzny.

- ✓ nie ma obaw, że zabraknie nam takich produktów, jak mąka, mięso, mleko, jaja, czy warzywa.
- ✓ w magazynach są zapasy zboża konsumpcyjnego i paszowego.
- **Nie ma najmniejszych powodów do wzrostu cen żywności:**
 - ✓ Inspekcja Handlowa oraz UOKiK będą sprawdzać zmiany cen żywności w sklepach i w przypadku nadużyć nakładać sankcje karne,
 - ✓ spekulowanie cenami żywności i wykorzystywanie sytuacji spowodowanej pandemią jest podłe, nieetyczne i zasługuje na potępienie.

Apel do rolników:

- Każdy z nas jest odpowiedzialny za ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się koronawirusa, dot. to też rolników.
- **Apelujemy, aby wnioski o płatności bezpośrednie składać elektronicznie.**
- **Prosimy o korzystanie z wydłużonych terminów składania oświadczeń i nie przychodzenie do biur ARMiR.**
 - ✓ jeżeli nic się nie zmieniło w uprawach **wystarczy złożenie oświadczenia**. Nie ma potrzeby, by w ciągu najbliższych 2 tyg. przychodzić do biur ARMiR.
- Apelujemy o rozważenie zasadności odwiedzania targów, wystaw czy podobnych skupisk ludzkich.

2. GRANICE

Opis tematu:

- Czas oczekiwania na przekroczenie granicy sięga już 20 godzin. Kolejki ciągle się wydłużają. – *Praktycznie zatrzymujemy jako kraj wymianę międzynarodową* – stwierdza dyrektor generalny Raben Transport P. Trębicki.

Stanowisko MSWiA:

- **Uruchomiliśmy kolejne przejścia graniczne i zmieniliśmy charakter kilku już działających:**
 - ✓ ruch na przejściach granicznych odbywa się płynniej,
 - ✓ korki powstałe po przywróceniu kontroli na granicy wewnętrznej są rozładowywane.

Granica z Czechami

- Można ją przekroczyć w 3 kolejnych miejscach, w:
 - ✓ Gołkowicach,
 - ✓ Lubawce,
 - ✓ Głuchołazach.
- Łącznie funkcjonuje 18 przejść granicznych.

Granica z Niemcami

- Rozszerzony został zakres ruchu na 4 drogowych przejściach granicznych:
 - ✓ Gubin – Guben,
 - ✓ Słubice – Frankfurt nad Odrą,
 - ✓ Kostrzyn nad Odrą – Kietz,
 - ✓ Zgorzelec.

- Na 3 przejściach jest możliwy ruch pieszy, osobowy i towarowy:
 - ✓ Słubice – Frankfurt nad Odrą,
 - ✓ Kostrzyn nad Odrą – Kietz,
 - ✓ Zgorzelec.
- Na przejściu Gubin – Guben odbywa się ruch pieszy i osobowy.

Granica z Litwą

- Można przekroczyć granicę na przejściu drogowym w Ogrodnikach. Łącznie funkcjonują 3 przejścia graniczne.
- Poza przejściem w Ogrodnikach będą to nadal:
 - ✓ Budzisko (drogowe przejście graniczne - ruch osobowy i towarowy),
 - ✓ Trakiszki (kolejowe przejście graniczne – ruch towarowy).

3. ŚRODKI OCHRONY OSOBISTEJ

Stanowisko MZ:

- 08.03. 2020 r. została przekazana transza pieniędzy do wojewodów z rezerwy 100 mln zł, którą na walkę z koronawirusem zadeklarował przekazać premier M. Morawiecki:
 - ✓ teraz wojewodowie rozdysponują te środki między organy założycielskie placówek medycznych, a te prześlą je wnioskodawcom.
- W budżecie państwa znajduje się rezerwa w wysokości ponad miliard złotych, która może zostać uruchomiona w sytuacjach kryzysowych.
- Sieć kilkunastu szpitali przekształconych w szpitale zakaźne otrzyma 1 tys. sztuk maseczek i 1 tys. sztuk kombinezonów oraz gogle, które są wielokrotnego użytku.

4. FUNKCJONOWANIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Opis tematu:

- Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” zaapelowało do MS o „niezwłoczne zaprzestanie czynności przez sądy w całym kraju (poza wyjątkowymi przypadkami niecierpiącymi zwłoki) wskutek siły wyższej w postaci epidemii koronawirusa.
- Stowarzyszenie otrzymuje sygnały płynące z całego kraju, z których wynika, że poczta istotnie ograniczyła swoją działalność. A to powoduje, że przed urzędami pocztowymi tworzą się kolejki osób, które muszą dopilnować procesowych terminów, a nie mogą złożyć pisma w sądzie, gdyż zamknięto biura podawcze.

Stanowisko MS:

- **Na bieżąco monitorujemy sytuację w sądach powszechnych, jesteśmy w ścisłym kontakcie z Prezesami Sądów Apelacyjnych.**
- Wczoraj zarekomendowało rozwiązania dot. rotacyjnej pracy w sądach oraz propozycje rozwiązań mających na celu zachowanie terminów procesowych w związku z ograniczeniem działalności sądów.
- MS opracowało projekt nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu koronawirusa. Umożliwi ona sprawne funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w sytuacjach nadzwyczajnych, gdy z powodu np. kwarantanny dany sąd powszechny zostanie całkowicie zamknięty.

- Zmiany umożliwią prezesom Sądów Apelacyjnych, a jeśli to nie będzie możliwe - Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego wyznaczanie innych, działających sądów do kontynuowania pilnych postępowań.
 - ✓ Będzie też możliwość natychmiastowego delegowania sędziów do tych sądów, aby je wzmocnić kadrowo.
- Zmiany obejmą również sądy administracyjne i wojskowe.
- Nowelizacja szczegółowo określa rodzaj spraw, które uznaje się za pilne i wobec których będzie można podejmować takie nadzwyczajne decyzje – są to m.in. sprawy dot. nieletnich, przemocy w rodzinie czy o tymczasowe aresztowanie.
- **Należy wyraźnie podkreślić, że ani minister, ani urząd nie mogą zdecydować o zawieszeniu czy ograniczeniu pracy sądów.** Takie decyzje należą m.in. do prezesa sądu i nowe przepisy nic nie zmieniają w tym zakresie.

5. PENSJE NAUCZYCIELI

Opis tematu:

- Na pandemii finansowo tracą nauczyciele, którzy najwięcej pracują w ciągu roku szkolnego.
- Samorząd będzie musiał im to wyrównać jednorazowym dodatkiem uzupełniającym. pieniędzmi będą musieli się podzielić z tymi, którzy ograniczają się w pracy do minimum.
- Wśród nauczycieli placówek samorządowych pojawiły się obawy, że będą mogli liczyć zaledwie na 60 proc. wynagrodzenia (tak jak za czas postoju w firmie).
- Jednak wg MEN również jeśli nauczyciel nie wykonuje pracy, bo np. jest zatrudniony w szkolnej bibliotece, też może liczyć na pensję zasadniczą, dodatek motywacyjny i stażowy.
- Jest jednak problem z dodatkiem za trudne warunki i godziny ponadwymiarowe.

Stanowisko MEN:

- **Za dni, w których nauczyciele będą świadczyli pracę, otrzymują wynagrodzenie bez zmian.** Z wyjątkiem:
 - ✓ **dodatku za warunki pracy**, który jest należny wyłącznie za godziny przepracowane w określonych warunkach pracy,
 - ✓ **wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe**, które jest związane z dodatkową pracą nauczyciela polegającą na realizacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych powyżej pełnego wymiaru zajęć.
- **Za dni, w których nauczyciele nie będą świadczyli pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy zachowują prawo do wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatku funkcyjnego.**

6. WSPARCIE DLA BEZDOMNYCH

Opis tematu:

- W związku z epidemią koronawirusa gwałtownie pogorszyła się sytuacja schronisk dla osób w kryzysie bezdomności - podnosi RPO.
- Wskazuje na brak instrukcji i wytycznych dot. podniesienia stopnia bezpieczeństwa osób przebywających w schroniskach w sytuacji zarażenia koronawirusem, ograniczone możliwości pozyskiwania żywności oraz problemy kadrowe.

Stanowisko MRPiPS:

- **Wydaliśmy wytyczne dla wojewodów dot. podjęcia działań pomocowych osobom w kryzysie bezdomności. Będą one realizowane we współpracy z poszczególnymi służbami.**
- Działania obejmują m. in:
 - ✓ koordynację współpracy służb patrolujących (Policji, PSP we współpracy z OSP, Straży Miejskiej) z właściwymi jednostkami pomocy społecznej oraz stacji sanitarno-epidemiologicznych
 - współpraca polega m.in. na przekazywaniu informacji o osobach bezdomnych z podejrzeniem zarażenia wirusem,
 - ✓ wskazanie przygotowanych przez starostów obiektów jako miejsc pełniących funkcję kwarantanny zbiorowej,
 - ✓ przygotowanie miejsc oraz personelu na potencjalne przypadki pojawienia się osób chorych lub z podejrzeniem zachorowania,
 - ✓ przekazanie do stosowania *Instrukcji dot. wsparcia osób w kryzysie bezdomności w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 oraz Procedury dla podmiotów prowadzących placówki udzielające wsparcia osobom bezdomnym*¹,
 - ✓ współpracę jednostek pomocy społecznej oraz stacji sanitarno-epidemiologicznych z organizacjami, które zadeklarowały pomoc żywnościową takich jak:
 - Caritas, Federacją Polskich Banków Żywności, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Polskim Czerwonym Krzyżem, Stowarzyszeniem Odra-Niemen
 - ✓ współpracę PSP z OSP, Strażą Miejską i Policją w celu zabezpieczenia osobom potrzebującym, będącym w kwarantannie, pomocy żywnościowej,
 - ✓ stosowanie opracowanej w MRPiPS *Instrukcji pomocy żywnościowej dla osób potrzebujących objętych kwarantanną*.
- Placówki zostały zobowiązane do ograniczenia do minimum obecnej kadry poprzez np. ograniczenie godzin pracy bądź umożliwienie pracy zdalnej pracownikom biurowym.

7. WYPŁATA ŚWIADCZEŃ

Opis tematu:

- W mediach pojawiają się wątpliwości, czy w sytuacji stanu zagrożenia epidemicznego i wydatków na tzw. Tarczę Antykryzysową dotychczasowe świadczenia takie jak 500 plus albo 13. emerytura zostaną wstrzymane.

Stanowisko:

- **Wypłata świadczeń socjalnych, takich jak 500 plus i 13. emerytura, nie jest zagrożona.**

¹ Dokumenty opracowane przez MRPiPS.

8. APEL RATOWNIKÓW MEDYCZNYCH WS. SPRZĘTU OCHRONNEGO

Opis tematu:

- Poznańscy ratownicy medyczni zaapelowali do mieszkańców o wskazanie im możliwości kupna ubiorów ochronnych wykorzystywanych np. w lakiernictwie. Przez zagrożenie koronawirusem zapasy pakietów ochrony biologicznej pogotowia w Poznaniu praktycznie się wyczerpały.

Stanowisko MZ:

- **W pierwszej kolejności sprzęt ochronny trafia do ratowników pracujących w „zespołach covidowskich”.**
- To nieprawda, że ratownicy medyczni bez ochrony wyjeżdżają do interwencji związanych z zakażeniem koronawirusem.
- Transport takich pacjentów jest zabezpieczony przez wydzielone zespoły ratownictwa medycznego.
- Woj. wielkopolski koordynuje działania związane z dystrybucją sprzętu ochronnego dla lekarzy, białego personelu oraz ratowników.
- System organizacji zespołów wyjazdowych, został oparty o uruchomioną infolinię.
- **Do transportu osób z podejrzeniem zakażenia koronawirusem są wysyłane tzw. karetki covidowskie.**
 - ✓ Jest ich w Wielkopolsce 7. Ratownicy jeżdżący w tych zespołach są wyposażeni w sprzęt ochronny.

9. WALKA Z WYWOZEM LEKÓW

Opis tematu:

- Wartość nielegalnie wyprowadzonych medykamentów szacuje się na ponad 2 mld zł. Rząd walczy z przestępcami. Narzędziami walki są m.in.: Zintegrowany System Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi oraz wprowadzane zmiany legislacyjne skierowane na przeciwdziałanie nielegalnemu wywozowi leków.
- Wg szacunków KE do końca 2020 r. w obrocie znajdzie się około 183 mln opakowań sfałszowanych leków.

Stanowisko MZ:

- Już kilka tygodni temu apelowaliśmy do pacjentów, by nie ulegać panice i nie robić zapasów medykamentów.
- **5 marca min. Ł. Szumowski wprowadził zakaz wywozu z kraju leków przeciwbólowych, przeciwgorączkowych i przeciwwirusowych oraz innych.**
- Nie wykupujemy leków na zapas. Po ptasiej i świńskiej grypie mieliśmy kontenery niewykorzystanych lekarstw.
- **Prewencyjne zażywanie leków jest niebezpieczne dla zdrowia i zwiększa ryzyko wystąpienia groźnych powikłań.**

10. APEL PRZEDSTAWICIELI GASTRONOMII DO PMM

Opis tematu:

- Przedstawiciele gastronomii proszą szefa rządu o wsparcie branży w związku z epidemią koronawirusa.

Stanowisko MR:

- Wczoraj premier M. Morawiecki przedstawił fundamenty tarczy antykryzysowej dla polskiej gospodarki w związku z pandemią koronawirusa.
- Głównym celem Tarczy Antykryzysowej jest zapewnienie płynności finansowej i bezpieczeństwa pracowników.
- **Rozwiązania są skierowane do wszystkich podmiotów, w tym również branży gastronomicznej.**
- Część z propozycji przekazanych przez osoby zatrudnione w branży gastronomicznej pokrywa się z zaproponowanymi przez rząd rozwiązaniami, w tym:
 - ✓ odroczenie lub rozłożenie na raty płatności składek ZUS,
 - ✓ odroczenie płatności podatków,
 - ✓ przedłużenie bankowych kredytów obrotowych,
 - ✓ wakacje kredytowe,
 - ✓ przesunięcie płatności ze media,
 - ✓ uelastycznienie rynku pracy.
- **Tarcza nie jest ostatecznym zestawem narzędzi wsparcia polskich przedsiębiorców, a pierwszym poważnym krokiem do walki z kryzysem.**
- Rząd będzie na bieżąco reagował na pojawiające się nowe problemy. Sytuacja jest bardzo dynamiczna, trudno przewidzieć realny wpływ pandemii na gospodarkę, a nawet czas przewidywanego kryzysu.
- Analizujemy postulaty i propozycje ze strony biznesu i w razie konieczności będziemy wprowadzali kolejne instrumenty wsparcia.

11. ZAWIESZENIE BADAŃ PRZEPROWADZANYCH PRZEZ LEKARZY ORZECZNIKÓW

Opis tematu:

- Osoby ubiegające się o renty z powodu niezdolności do pracy i osoby niepełnosprawne mogą mieć problem z orzeczeniem przyznania ulg i zasiłków z powodu zawieszenia badań przeprowadzanych przez lekarzy orzeczników i komisje lekarskie.

Stanowisko MRPiPS:

- W poczuciu odpowiedzialności za życie i zdrowie Polaków zaplanowane badania zostały odwołane.
- Na pierwszym miejscu stawiamy bezpieczeństwo osób skierowanych na badania. Zagrożenie epidemiczne wymusiło na nas ich odwołanie.
- Obecnie lekarze orzecznicy i komisje lekarskie wydają orzeczenia na podstawie zgromadzonej dokumentacji medycznej.
- Tak szybko, jak pozwoli na to sytuacji w kraju, zostaną wyznaczone nowe terminy badań.
 - ✓ Osoby ubezpieczone zostaną o nich niezwłocznie poinformowane.

- **Jeśli zgromadzona dokumentacja będzie wystarczająca do wydania orzeczenia, zostanie ono wydane w tzw. trybie zaocznym, bez konieczności kierowania na badanie do lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej.**